

Eriävä mielipide

Kaupunginhallitus 4.5.2026, asia 154

Oikaisuvaatimus viranhaltijapäätökseen ”Tietopyyntöön vastaaminen / Mäkelä”

Jätän eriävän mielipiteen kaupunginhallituksen päätökseen hylätä oikaisuvaatimus.

Katson, ettei asiaa olisi tullut ratkaista päätösesityksen mukaisesti, vaan asia olisi tullut palauttaa uudelleen valmisteltavaksi.

1. Oikaisuvaatimuksen keskeisiä vaatimuksia ei ratkaistu asiakirjakohtaisesti

Oikaisuvaatimuksessa on vaadittu, että tietopyyntö ratkaistaan kokonaisuudessaan, julkiset asiakirjat luovutetaan, mahdollinen kieltäytyminen perustellaan asiakirjakohtaisesti, asiakirjojen puuttuminen selvitetään konkreettisesti ja päätöksessä otetaan kantaa kaikkiin tietopyynnössä esitettyihin kysymyksiin.

Katson, ettei kaupunginhallituksen päätöksessä ratkaista näitä vaatimuksia riittävällä tavalla.

Päätöksestä ei ilmene asiakirjakohtaisesti:

- mitkä pyydetyt asiakirjat ovat olemassa,
- mitkä asiakirjat ovat kaupungin halluss

isuvaatimuksen keskeisiä vaatimuksia ei ratkaistu asiakirjakohtaisesti,

- mitkä asiakirjat katsotaan viranomaisen asiakirjoiksi,
- mitkä asiakirjat luovutetaan,
- mitkä asiakirjat jätetään kokonaan tai osittain luovuttamatta,
- miltä osin salassapitoon vedotaan,
- mitä lainkohtaa kunkin asiakirjan tai asiakirjan osan salassapitoperusteena sovelletaan,
- eikä miksi mahdollinen osittainen luovuttaminen ei olisi mahdollista.

Pelkkä yleinen toteamus siitä, että asiakirjoja on koottu tai että niistä on laadittu luettelo, ei riitä ratkaisemaan julkisuuslain mukaista tietopyyntöä asiakirjakohtaisesti.

2. Tietopyyntö koski rajattua asiakirjakokonaisuutta

Tietopyyntö ei koskenut kaikkea Lehmikorven hanketta koskevaa aineistoa, vaan rajattua asiakirjakokonaisuutta, joka liittyy hallinto-oikeuden valitusasiaan ja kaupungin vastauksen valmisteluun.

Tietopyynnössä oli yksilöity muun muassa:

- 3.11.2025 viestiketju aiheella ”Lehmikorpi Keuruu - TOYK valitukset - taustatietoa”,
- 10.11.2025 lähetetty viesti, jossa on toimitettu luonnos esityslistatekstiksi sekä asian etenemistä koskevat askelmerkit,
- näitä edeltäneet pyynnot ja yhteydenotot,
- sekä näiden jälkeen syntyneet vastaukset, kommentit, luonnokset ja jatkoviestit samasta asiakokonaisuudesta.

Koska tietopyyntö oli näin rajattu ja yksilöity, kaupunginhallituksen olisi tullut ratkaista asia suhteessa näihin asiakirjaryhmiin. Päätöksestä ei kuitenkaan ilmene, miten kukin näistä asiakirjaryhmistä on käsitelty.

3. Viranomaisen asiakirjan asema jäi ratkaisematta

Päätöksen perusteluissa viitataan siihen, että asiakirjojen joukossa saattaa olla viestejä, joiden voidaan katsoa olevan julkisuuslain soveltamisalan ulkopuolella eivätkä ne siten olisi viranomaisen asiakirjoja.

Katson, ettei tällainen toteamus ole riittävä ratkaisu.

Jos kaupungin hallussa oleva asiakirja jätetään luovuttamatta sillä perusteella, ettei sitä pidetä viranomaisen asiakirjana, tämä tulee ratkaista asiakirjakohtaisesti ja perustella. Päätöksessä olisi tullut yksilöidä, mitä asiakirjoja tämä arvio koskee ja millä perusteella ne eivät olisi viranomaisen asiakirjoja.

Asian jättäminen yleisen ja ehdollisen toteamuksen tasolle ei täytä hyvän hallinnon eikä julkisuuslain mukaista perusteluvollisuutta.

4. Salassapitoa ei perusteltu riittävästi

Päätöksessä viitataan julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 19 kohtaan. Katson, ettei yleinen viittaus salassapitoperusteeseen riitä.

Kunkin asiakirjan osalta olisi tullut arvioida erikseen:

- kuuluuko asiakirja kyseisen salassapitoperusteen soveltamisalaan,
- koskeeko salassapito koko asiakirjaa vai vain osaa siitä,
- voidaanko julkiset osat luovuttaa peitettynä versiona,
- ja millä perusteella julkisten osien luovuttaminen ei olisi mahdollista.

Julkisuuslain lähtökohtana on asiakirjajulkisuus. Salassapito on poikkeus, joka on perusteltava täsmällisesti. Tässä asiassa näin ei ole tehty.

5. Asiakirjojen etsimisestä annettu selvitys ei ole riittävän todennettava

Päätöksessä todetaan, että asiaa käsitelleet henkilöt ovat käyneet läpi sähköpostinsa ja että kaupunginjohtaja on hakenut sähköpostistaan hakuavaimella ”Lehmikori”.

Katson, ettei tämä osoita riittävän kattavaa ja todennettavaa selvitystä asiakirjojen olemassaolosta.

Päätöksestä ei ilmene riittävällä tavalla:

- miltä aikaväliltä asiakirjoja on haettu,
- mitä hakusanoja on käytetty,
- ketkä haut ovat tehneet,
- mistä järjestelmistä haut on tehty,
- onko haettu sähköpostien lisäksi Teamsista, asianhallinnasta, kokousjärjestelmistä, verkkolevyiltä tai muista kaupungin käytössä olevista järjestelmistä,
- onko haettu myös liitteiden sisällöistä,
- eikä miten on varmistettu, että kaikki tietopyynnön kohteena olevat viestit, luonnokset, kommentit ja jatkoviestit on tunnistettu.

Koska tietopyyntö koskee rajattua mutta hallinnollisesti merkittävää asiakirjakokonaisuutta, selvityksen olisi tullut olla konkreettinen ja jälkikäteen todennettavissa.

6. Esteellisyysarviointi jäi puutteelliseksi

Katson, että ennen asian ratkaisemista olisi tullut arvioida ja kirjata pöytäkirjaan niiden henkilöiden esteellisyys, jotka ovat olleet mukana tietopyynnön kohteena olevan aineiston:

- syntymisessä,
- vastaanottamisessa,
- lähettämisessä,
- kokoamisessa,
- julkisuus- tai salassapitoarvioinnissa,
- viranhaltijapäätöksen tekemisessä,
- oikaisuvaatimuksen valmistelussa,
- tai asian esittelyssä kaupunginhallitukselle.

Erityisesti olisi tullut arvioida, vaarantuuko luottamus asian puolueettomaan käsittelyyn, jos asiaa valmistelevat tai esittelevät henkilöt, jotka ovat itse olleet keskeisesti mukana

tietopyynnön kohteena olevassa aineistossa tai sen myöhemmässä julkisuus- ja salassapitoarvioinnissa.

Käsiteltävä tietopyyntö liittyy Lehmikorven kaava-asian valmisteluun, hallinto-oikeuden valitusasiaan, esteellisyysarviointiin sekä hanketoimijan ja tämän käyttämien avustajien kanssa käytyyn yhteydenpitoon. Tämän vuoksi esteellisyyden arvioinnissa olisi tullut noudattaa erityistä huolellisuutta.

7. Päätösesityksen oma muotoilu osoittaa alkuperäisen päätöksen puutteellisuuden

Päätösesityksessä todetaan, että tietopyyntöön on tämän kaupunginhallituksen päätöksen myötä vastattu hallintolain 45 §:n ja julkisuuslain 14 §:n edellyttämällä tavalla.

Katson, että tämä muotoilu osoittaa, ettei alkuperäinen viranhaltijapäätös ole ratkaissut tietopyyntöä kokonaisuudessaan tai ainakaan riittävästi.

Jos tietopyyntöön vastataan lain edellyttämällä tavalla vasta kaupunginhallituksen päätöksen myötä, oikaisuvaatimusta ei voida johdonmukaisesti hylätä perusteettomana. Tällöin olisi tullut vähintään todeta viranhaltijapäätös puutteelliseksi ja hyväksyä oikaisuvaatimus ainakin osittain tai palauttaa asia uudelleen valmisteltavaksi.

8. Asiakirja-aineistolla on merkitystä vireillä olevaan kunnallisvalitukseen

Tietopyynnön kohteena oleva aineisto liittyy suoraan Lehmikorven kaava-asian valmistelun puolueettomuuteen, esteellisyysskysymyksiin, hallinto-oikeudelle annettavan vastauksen valmisteluun sekä muutoksenhakuoikeuden tehokkaaseen käyttämiseen.

Tästä syystä tietopyynnön käsittelyssä olisi tullut korostetusti huolehtia avoimuudesta, puolueettomuudesta, asiakirjojen asianmukaisesta yksilöinnistä ja salassapitoperusteiden täsmällisestä arvioinnista.

Katson, ettei kaupunginhallituksen päätös täytä näitä vaatimuksia.

9. Johtopäätös

Edellä esitetyillä perusteilla katson, että oikaisuvaatimuksen hylkäämiselle ei ole esitetty riittäviä hallintolain, julkisuuslain eikä hyvän hallinnon mukaisia perusteita.

Asia olisi tullut palauttaa uudelleen valmisteltavaksi siten, että:

1. esteellisyydet arvioidaan henkilöittäin ja kirjataan pöytäkirjaan,
2. tietopyynnön kohteena olevista asiakirjoista laaditaan asiakirjakohtainen luettelo,
3. jokaisen asiakirjan osalta ratkaistaan, onko kyse viranomaisen asiakirjasta,
4. jokaisen asiakirjan osalta ratkaistaan, luovutetaanko se kokonaan, osittain vai ei lainkaan,

Eriävä mielipide KH 4.5.2026 § 154 Oikaisuvaatimus viranhaltijapäätökseen ”Tietopyyntöön vastaaminen / Mäkelä” / Oksanen

5. mahdolliset salassapitoperusteet perustellaan asiakirjakohtaisesti,
6. osittaisen luovuttamisen mahdollisuus arvioidaan,
7. asiakirjojen puuttuminen perustellaan konkreettisella ja todennettavalla selvityksellä,
8. ja kaikkiin oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin otetaan nimenomaisesti kantaa.

Näillä perusteilla jätän eriävän mielipiteeni kaupunginhallituksen päätökseen.

Paikka ja päivämäärä: Keuruulla 4.5.2026

Harri Oksanen

kaupunginhallituksen varajäsen